

KRAJSKÝ ÚŘAD
MORAVSKOSLEZSKÝ KRAJ
28. října 117, 702 18 Ostrava

Čj.: MSK 112983/2023
Sp. zn.: ŽPZ/21543/2023/Hli
246.2 A10
Vyřizuje: Mgr. Tomáš Hlinka
Odbor: Odbor životního prostředí a zemědělství
Telefon: 595 622 691
Fax: 595 622 126
E-mail: posta@msk.cz
Datum: 25. 10. 2023

Rozhodnutí

Krajského úřadu Moravskoslezského kraje, odboru životního prostředí a zemědělství, ve věci udělení výjimky podle § 56 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.

Výroková část

Krajský úřad Moravskoslezského kraje, odbor životního prostředí a zemědělství (dále jen „krajský úřad“), jako věcně a místně příslušný správní orgán podle § 29 odst. 1 a § 67 odst. 1 písm. g) zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, a podle § 77a odst. 5 písm. o) zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně přírody a krajiny“), po provedení správního řízení podle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), rozhodl takto:

Právnícké osobě **Povodí Odry, státní podnik**, IČO **70890021**, se sídlem **Varenská 3101/49, 702 00 Ostrava – Moravská Ostrava** (dále také jen „žadatel“), jakožto účastníkovi řízení podle § 27 odst. 1 správního řádu, **se podle § 56 odst. 1 a odst. 7) zákona o ochraně přírody a krajiny povoluje výjimka** ze základních podmínek ochrany zvláště chráněného druhu živočicha (dále jen „ZCHD“) uvedených v § 50 odst. 1 a 2 zákona o ochraně přírody a krajiny, konkrétně ze **zákazu rušení, chytání/sbírání, přemísťování, zraňování/poškozování a usmrcování/ničení tisíců (max. 20 000) jedinců/vývojových stádií střevle potoční (*Phoxinus phoxinus*) a ze zákazu poškozování jí užívaných sídel** při provádění záměru „**VT Lobník-Dvorce km 8,725 – 10,760**“ v k. ú. Dvorce u Bruntálu (dále také jen „záměr“).

Střevle potoční je dle přílohy III. vyhlášky Ministerstva životního prostředí ČR č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o ochraně přírody a krajiny (dále jen „vyhláška č. 395/1992 Sb.“) zařazena do kategorie ohrožených druhů.

Povolení výjimky je vázáno na splnění následujících podmínek:

1. Žadatel na své náklady zajistí dozor odborně způsobilé osoby - ichtyologa, který dohlédne na dodržení stanovených podmínek. O všech provedených úkonech učiní záznam, a to buďto do stavebního deníku, je-li v rámci realizace záměru veden, nebo samostatně.

2. Držitel výjimky je povinen krajský úřad s předstihem (min. 7 kalendářních dnů) písemně (prostřednictvím České pošty, datovou schránkou krajského úřadu nebo e-mailem na posta@msk.cz) informovat o všech plánovaných kontrolních dnech daného záměru, a tím umožnit krajskému úřadu provádět při kontrolních dnech kontroly plnění podmínek tohoto rozhodnutí.
3. Maximálně 2 dny před započatím stavebních prací v korytě vodního toku bude v záměrem dotčeném úseku a do vzdálenosti 30 m po proudu i proti proudu vodního toku od hranice záměru proveden za pomoci elektroagregátu odlov jedinců střevle potoční, kterému bude přítomna osoba provádějící odborný dozor. Odlov střevlí potočních bude proveden minimálně dvakrát s jednohodinovým odstupem. Odlovení jedinci střevle potoční budou neprodleně po odlovu vráceni do vodního toku (dále také jen „VT“) Lobník, přičemž budou zohledněny jejich stanovištní nároky.
4. Stavební práce ve zvodnělém korytě budou prováděny plynule a bez plánovaných časových prodlev, v případě jejich neplánovaného přerušení na dobu delší než 10 dní je nutné odlov a transfer střevle potoční zopakovat dle podmínky č. 3.
5. Odlov střevle potoční nebude prováděn za zvýšených průtoků, při zvýšeném zákalu vody, při teplotě vody nižší než 4 °C nebo při částečně zamrzlé hladině vody.
6. Stavební práce budou probíhat v období od **1. 8. do 15. 4.**, tzn. mimo období rozmnožování a rané fáze vývoje juvenilních jedinců střevle potoční.
7. Do 30 dnů od ukončení prací zašle žadatel krajskému úřadu písemnou zprávu o naplnění této výjimky včetně fotodokumentace záměru. Ve zprávě bude mimo jiné uvedeno jméno odborně způsobilé osoby, termíny zahájení a ukončení prací, termín provedení transferu střevlí obecných a jejich počet (aspoň přibližný). Její přílohou budou rovněž kopie stran stavebního deníku (případně kopie samostatných záznamů v případě, že stavební deník není veden), na kterých jsou uvedeny záznamy odborně způsobilé osoby provádějící dozor.
8. Žadatel umožní povolujícímu orgánu ochrany přírody a krajiny provést kontrolu plnění vydané výjimky, a to i fyzickým zjištěním.
9. Výjimka je povolena do 31. 12. 2025.

Odůvodnění

Krajský úřad obdržel dne 22. 8. 2023 žádost žadatele o povolení výjimky z ochranných podmínek zvláště chráněného druhu podle § 56 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny, ze zákazu škodlivě zasahovat do přirozeného vývoje střevle potoční (*Phoxinus phoxinus*), konkrétně ze zákazu rušit, zraňovat/poškozovat nebo usmrcovat/ničit její jedince/vývojová stádia a poškozovat jí užívaná sídla při provádění záměru „VT Lobník-Dvorce km 8,725 – 10,760“ v k. ú. Dvorce u Bruntálu (dále také jen „záměr“).

Předmětem záměru je odtěžení 670 m² hlinitopísčitých sedimentů z průtočného profilu koryta vodního toku (dále také jen „VT“) Lobník a oprava podélného a příčného zpevnění koryta. Odtěžení sedimentů bude probíhat pomocí kolového bagru ze břehu a kráčejiho bagru z koryta VT. Vytěžený materiál bude odvezen na skládku. Záměr se nachází v intravilánu obce Dvorce a koryto VT Lobník je v místě záměru upraveno. Předpokládaný termín realizace záměru je rok 2024 - 2025 a škodlivý zásah do přirozeného vývoje se bude týkat max. cca 20 000 jedinců a vývojových stádií střevle potoční.

K žádosti byla přiložena technická dokumentace záměru a biologický průzkum, zpracovaný Doc. Bohumírem Lojkáskem v srpnu 2023, dle kterého byla v místě záměru potvrzena přítomnost přirozeně strukturované a početně silné populace střevle potoční.

Pro minimalizaci vlivu záměru na střevli obecnou jsou v biologickém průzkumu navrhována tato opatření:

1. Termínové omezení provádění stavebních prací – těžbu sedimentů provádět mimo období rozmnožování a časného vývoje juvenilních jedinců střevle potoční, tzn. provádět práce v období od 1. 8. do 15. 4. kalendářního roku.
2. Provést odlov ryb a jejich transfer mimo úsek VT dotčeného záměrem. Odlovené střevle budou vypuštěny do VT Lobník. Přesné místo vypuštění ryb bude ponecháno na zvážení MO ČRS Vítkov.

Dnem doručení podání bylo ve věci zahájeno správní řízení dle § 47 odst. 1 správního řádu, o kterém krajský úřad prokazatelně vyrozuměl oznámením č. j. MSK 127610/2023 ze dne 26. 9. 2023 všechny známé účastníky řízení i příslušné spolky.

Účastníkem řízení dle § 27 odst. 1 správního řádu je žadatel. Dle § 27 odst. 2 správního řádu je účastníkem řízení Obec Dvorce, IČO 00295973, se sídlem Náměstí 13, 793 68 Dvorce (v souladu s § 71 zákona o ochraně přírody a krajiny) a Český rybářský svaz, z. s., územní svaz pro Severní Moravu a Slezsko, IČO 00434167, Jahnova 890/14, Mariánské Hory, 709 00 Ostrava. K účasti ve správním řízení se v zákonem stanovené lhůtě dle § 70 odst. 3 zákona nepřihlásil žádný spolek. V souladu s § 36 odst. 3 správního řádu byla účastníkům řízení dána možnost vyjádřit se před vydáním rozhodnutí k jeho podkladům. Těto možnosti žádný z účastníků řízení nevyužil.

Jelikož je z charakteru záměru a z biologického průzkumu zřejmé, že v rámci realizace záměru rovněž dojde k chytání a přemísťování jedinců střevle potoční, krajský úřad **upřesnil v oznámení o zahájení řízení výčet zákazů, ze kterých je výjimka požadována o výjimku ze zákazu chytání/sbírání a přemísťování střevle potoční.**

Dle § 50 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny jsou ZCHD chráněni ve všech svých vývojových stádiích a chráněna jsou jimi užívaná přirozená i umělá sídla a jejich biotop.

Dle § 50 odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny je zakázáno škodlivě zasahovat do přirozeného vývoje ZCHD, zejména je chytat, chovat v zajetí, rušit, zraňovat nebo usmrčovat. Není dovoleno sbírat, ničit, poškozovat či přemísťovat jejich vývojová stadia nebo jimi užívaná sídla.

V případech, kdy jiný veřejný zájem převažuje nad zájmem ochrany přírody nebo v zájmu ochrany přírody, povoluje orgán ochrany přírody podle § 56 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny výjimky ze stanovených zákazů.

V daném řízení je předmětem ochrany ZCHD střevle potoční, která je dle přílohy č. III vyhlášky č. 395/1992 Sb. zařazena do kategorie ohrožených druhů. Současně se **nejedná** o ZCHD, který by byl předmětem ochrany podle práva Evropské unie.

Střevle potoční je druhem, který dosahuje obvykle maximální velikosti 12 cm. Obývá nejrůznější typy tekoucích vod, v nichž množství rozpouštěného kyslíku dlouhodobě neklesá pod 7 mg/l. V chladnějším období roku se vyskytuje v hlubších tůňkách s úkryty, během rozmnožování migruje proti proudu do mělčin se šterkovými lavicemi, kde probíhá tření a ukládání jiker. Mladí jedinci žijí v příbřežních mělčinách, kde jsou proudové stíny a dochází k prohřívání vody. Jedinci střevle potoční jsou schopni v případě pohybu osob a techniky ve vodním prostředí lokalitu rychle opustit, nicméně případné poškození nebo ničení jejich vývojových stadií nelze zcela vyloučit. Rovněž ani při stanoveném odlovu elektroagregátem, který má dále

omezit zbytečné poškození a ničení vývojových stádií střevlí potočních, není možné zabránit náhodné mortalitě jedinců střevlí.

K povolení výjimky je nutné posoudit, zda existuje jiný veřejný zájem a zda tento zájem převažuje nad konkurujícím veřejným zájmem na ochraně přírody. Ochrana přírody jako taková je veřejným zájmem, přičemž v konkrétním případě veřejný zájem představuje ochrana předmětného ZCHD.

Otázka zjišťování existence veřejného zájmu, resp. zájmů, a jejich vzájemné poměrování je jednou ze základních skutečností, se kterou se orgány ochrany přírody musí vypořádat při rozhodování, zda výjimku podle § 56 zákona o ochraně přírody povolit či nikoli. Ačkoli pojem „veřejný zájem“ obecně není právním řádem výslovně obsahově vymezen, lze z povahy věci dovodit, že zájem je zájmem veřejným, jestliže je zájmem celé nebo podstatné části společnosti (veřejnosti) a směřuje k všeobecnému blahu a dobru. O veřejný zájem se nemůže jednat v případě, kdy jde o zájem individuální nebo zájem úzké skupiny subjektů.

Možnému povolení výjimky v daném případě nasvědčuje převaha veřejného zájmu představovaného zájmem na prevenci závažných škod na majetku způsobených velkými vodami a v zájmu veřejné bezpečnosti. Žadatel je v souladu s § 47 zákona č. 254/1001 Sb. (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, povinen zajišťovat správu vodních toků, tj. pečovat o koryta vodních toků, zejména udržovat koryta vodních toků ve stavu, který zabezpečuje při odvádění vody z území dostatečnou průtočnost a provozovat a udržovat v řádném stavu vodní díla v korytech vodních toků nezbytná k zabezpečení funkcí vodního toku. Provedení stavebních prací na zmíněném úseku toku a žádost o udělení výjimky je z důvodu převažujícího veřejného zájmu, kterým je v daném případě ochrana před ničivým účinkem velkých vod. Vzhledem k tomu, že se jedná o udržovací práce v toku, který je upraven, neexistuje v daném případě jiné uspokojivé řešení. V předmětném záměru krajský úřad jednoznačně spatřuje veřejný zájem.

Dále se krajský úřad zabýval poměřením veřejného zájmu na provedení záměru s veřejným zájmem na ochraně přírody, tj. nezasahovat škodlivě do přirozeného vývoje zvláště chráněného druhu. Z biologického posouzení vyplývá, že realizací předmětného záměru dojde ke škodlivému zásahu do přirozeného vývoje střevle potoční. Konkrétně bude docházet k rušení, chytání/sbírání, přemísťování jedinců/vývojových stádií v souvislosti se záchranným transferem, ojedinelé také k zraňování a usmrcování jedinců/vývojových stádií v důsledku odlovu elektrickým agregátem. Současně bude lokálně docházet k poškození biotopu (sídla). Škodlivý zásah do přirozeného vývoje střevle potoční představovaný realizací předmětného záměru, bude pouze dočasný charakteru v období provádění stavebních prací. Po ukončení stavebních prací zůstane v daném místě VT Lobník i nadále vhodný biotop pro výskyt střevle potoční. Na základě výše uvedeného krajský úřad dospěl k závěru, že jiný veřejný zájem v tomto případě převažuje nad zájmem ochrany přírody, neboť realizací předmětného záměru za současného plnění podmínek stanovených tímto rozhodnutím budou významně sníženy přímé i nepřímé dopady na populaci střevle potoční.

V souladu s § 56 odst. 7 zákona o ochraně přírody a krajiny (věta první) správní orgán zohlednil rovněž požadavky na náležitosti rozhodnutí o výjimce podle § 5b odst. 3 zákona o ochraně přírody a krajiny. Ve výroku rozhodnutí mají být označeny druhy a množství jedinců, na které se výjimka vztahuje (§ 56 odst. 7 zákona o ochraně přírody a krajiny v návaznosti na § 5b odst. 3. písm. a) téhož zákona). Exaktně určovat množství (počet) jedinců daného druhu, na které se má výjimka vztahovat, má smysl pouze tehdy, pokud se výjimka týká zamýšleného (úmyslného) porušování konkrétních zákonných zákazů a počet dotčených jedinců lze určit, dodržet a kontrolovat. V takovém případě stanovení maximálního počtu dotčených jedinců přispěje k ochraně druhů. V ostatních případech (typicky u stavebních záměrů) je možné množství zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů pouze rámcově odhadnout, protože počet jedinců v místě a čase

realizace záměru, ani kolik z nich bude záměrem dotčeno, nelze při použití přiměřených prostředků exaktně zjistit. Účelem pak není přispět určením množství jedinců k omezení dopadů výjimky, ale spíše deklarovat, jak velkého množství jedinců se může výjimka týkat, a tedy o jak závažný zásah se jedná. V tomto případě lze na základě dostupných údajů, zejména s odkazem na údaje uvedené v biologickém průzkumu, předpokládat, že v předmětném případě budou dotčeny tisíce (maximálně 20 000) jedinců střevlí a jednotky sídel.

Na základě výše uvedených skutečností krajský úřad konstatuje, že zákonné předpoklady pro povolení výjimky dle § 56 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny jsou splněny a realizace záměru není v rozporu s veřejným zájmem na ochraně střevle potoční. Proto na základě posouzení žádosti a výše uvedených skutečností žadateli vyhověl a výjimku dle § 56 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny povolil.

Ve výrokové části rozhodnutí krajský úřad stanovil podmínky, za kterých je možné navrhovanou činnost provádět, s ohledem na zájem ochrany střevle potoční a jejích životních nároků, a které zajistí, aby škodlivý zásah do přirozeného vývoje střevle potoční byl minimalizován. Stanovené podmínky výjimky vycházejí ze zákona o ochraně přírody a krajiny, z žádosti žadatele, z biologického průzkumu a ekologických nároků střevle potoční.

Ve výrokové části rozhodnutí krajský úřad zcela konkrétně identifikoval a také popsal výjimkou prolamované zákazy, resp. rozsah a charakter škodlivého dotčení ve vztahu k základním podmínkám ochrany střevle potoční.

V podmínce č. 1 výrokové části rozhodnutí krajský úřad stanovil povinnost ekologického dozoru odborně způsobilou osobu, která dohlédne na splnění stanovených podmínek. Za odborně způsobilou osobu lze vzhledem k předmětnému druhu považovat pouze ichtyologa. Podmínka byla stanovena z toho důvodu, že žadatel sám není subjektem, u kterého z titulu jeho zaměření by bylo automaticky možno předpokládat odbornost vztahující se k biologii a ekologii daného ZCHD a k vyhodnocení provedených zásahů a opatření na něj.

Za účelem kontroly podmínek tohoto rozhodnutí ze strany krajského úřadu stanovil krajský úřad v podmínce č. 2 povinnost informovat jej s předstihem o všech plánovaných kontrolních dnech konaných na záměru. Informace může být zaslaná prostřednictvím e-mailu nebo datovou schránkou.

Smyslem podmínky č. 3 je minimalizace škodlivého zásahu do přirozeného vývoje střevle potoční přímo stavebními pracemi v místě záměru, kdy dojde k omezení rušení jedinců a rovněž bude minimalizováno riziko jejich náhodného zranění či usmrcení v souvislosti s prováděním stavebních prací. Odlov jedinců ichtyofauny musí být proveden opakovaně (minimálně 2x), neboť střevle potoční jsou drobné ryby, které neochotně reagují na elektroagregát. Lhůtu 2 dnů pro odlov jedinců střevle potoční před započatím stavebních prací krajský úřad stanovil z toho důvodu, aby se odlovení jedinci do úseku VT Lobník, ve kterém budou probíhat stavební práce, nestihli vrátit před zahájením stavebních prací. Přítomnost odborně způsobilé osoby zajistí, aby odlovení jedinci střevle potoční byli vypuštěni do pro ně vhodných biotopů.

V podmínce č. 4 je stanovena povinnost provádět práce v korytě VT plynule, bez zbytečných časových prodlev, aby se zabránilo opětovnému návratu transferovaných jedinců střevle potoční do úseku VT, ve kterém probíhají stavební práce. V případě, že by došlo k pozastavení stavebních prací na období delší než 10 dní, stanovil krajský úřad z výše uvedeného důvodu podmínku znovuprovedení transferu střevle potoční.

V podmínce č. 5 stanovil krajský úřad klimatické podmínky, za kterých není možné odlov a transfer jedinců střevle potoční provádět, a to z toho důvodu, aby nebyl stres jedinců z nepříznivých klimatických podmínek dále zvyšován odlovem a transferem.

Podmínkou č. 6 je stanoveno období provádění prací, kdy bylo přihlédnuto k období rozmnožování střevle potoční a práce je povoleno provádět mimo období rozmnožování a mimo období vývoje juvenilních stádií střevle potoční.

Podmínkou č. 7 je stanovena informační povinnost, uložená na základě požadavků zákona o ochraně přírody a krajiny, jako tzv. zpětná vazba pro orgán ochrany přírody o provedených zásazích. Žadatel je povinen zaslat za účelem kontroly dodržení všech podmínek tohoto rozhodnutí krajskému úřadu po ukončení veškerých prací písemnou zprávu včetně fotodokumentace. Stanovením těchto podmínek si orgán ochrany přírody zajišťuje, aby byl informován o plnění výjimky, přičemž mimo jiné v návaznosti na tyto informace může dále realizovat následné mechanismy kontroly v podobě státního dozoru v ochraně přírody a krajiny. Požadavek na hlášení o provedení činností povolených tímto rozhodnutím, stanovený v těchto podmínkách je jednou z forem kontroly dodržování podmínek vydaného rozhodnutí a rovněž naplněním informační povinnosti uložené žadateli i správnímu orgánu ustanovením § 56 odst. 7 (věta druhá) ve vazbě na § 5b odst. 5 zákona o ochraně přírody a krajiny. Obecné provádění dozorové činnosti krajského úřadu zakládá taktéž § 85 zákona o ochraně přírody a krajiny.

Současně je podmínkou č. 8 žadateli uložena povinnost poskytnout orgánům ochrany přírody a krajiny, potřebnou součinnost při provádění případných kontrol přímo na místě stavby.

Platnost výjimky vychází z předpokládaného termínu realizace záměru uvedeného žadatelem (podmínka č. 9).

Podmínky uvedené ve výroku tohoto rozhodnutí jsou pro žadatele závazné a jejich nedodržení může být důvodem ke zrušení výjimky, jak stanovuje § 84 odst. 1 písm. c) zákona o ochraně přírody a krajiny.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí se lze odvolat k Ministerstvu životního prostředí podáním učiněným u zdejšího krajského úřadu, a to ve lhůtě 15 dnů ode dne jeho doručení (§ 83 odst. 1 správního řádu). V odvolání se uvede, v jakém rozsahu se rozhodnutí napadá a dále namítaný rozpor s právními předpisy nebo nesprávnost rozhodnutí nebo řízení. Podané odvolání má v souladu s § 85 odst. 1 správního řádu odkladný účinek. Odvolání jen proti odůvodnění rozhodnutí je nepřipustné.

Ing. Monika Ryšková, MBA
vedoucí oddělení
ochrany přírody a zemědělství

Rozdělovník

Účastníci řízení:

Dle § 27 odst. 1 správního řádu

- Povodí Odry, státní podnik, Varenská 3101/49, 702 00 Ostrava – Moravská Ostrava

Dle § 27 odst. 2 správního řádu

- Obec Dvorce, Náměstí 13, 793 68 Dvorce
- Český rybářský svaz, z. s., územní svaz pro Severní Moravu a Slezsko, Jahnova 890/14, 709 00 Ostrava – Mariánské Hory

Na vědomí (po nabytí právní moci):

- Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky, Regionální pracoviště Správa CHKO Poodří, ul. Trocnovská 2, 702 00 Ostrava (doručeno prostřednictvím e-mailu: poodri@nature.cz)
- Česká inspekce životního prostředí, Oblastní inspektorát Ostrava, Valchařská 15, 702 00 Ostrava